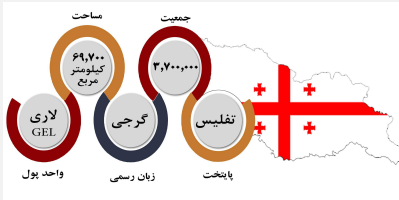

گرجستان را بیشتر بشناسیم

بولتن امور بین الملل اتاق تبریز با هدف ارائه جدیدترین گزارش های اقتصادی بین المللی به همراه ارائه اطلاعات اساسی کشورهای جهان جهت آشنایی فعالان اقتصادی تهیه می گردد. لازم به ذکر است که در تهیه گزارشات کارشناسی، از مطالب ارسالی نمایندگی های وزارت امور خارجه در کشورهای مختلف و معاونت بین الملل اتاق ایران نیز بهره برداری می گردد.

تهیه شده در واحد امور بین الملل اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز**بولتن شماره 4****گرجستان**

تیر 1399

اطلاعات اساسی گرجستان

مساحت: 69700 کیلومتر مربع (یکصد و نوزدهمین کشور دنیا و دارای مساحتی برابر با مساحت استان هرمزگان)

جمعیت: 3.7 میلیون نفر (یکصد و سی و یکمین کشور دنیا از لحاظ جمعیت)

پایتخت: تفلیس با جمعیت 1.2 میلیون نفر

شهرهای مهم: باتومی، کوتائسی، پوتی

مذهب: اکثریت مسیحی ارتدوکس، دارای 10.7% مسلمان

تولید ناخالص داخلی: حدود 16 میلیارد دلار (یکصد و شانزدهمین اقتصاد دنیا در سال 2019)

رشد تولید ناخالص داخلی: 5.1 درصد (در سال 2019)

نرخ تورم: 6.5 درصد (در می 2020)

نرخ بیکاری: 12.7 درصد (در دسامبر 2018)

بزرگترین صادرکنندگان کالا به گرجستان در سال 2019: به ترتیب ترکیه، فدراسیون روسیه، چین، جمهوری آذربایجان، آلمان، اوکراین، آمریکا، ارمنستان، ایتالیا، رومانی. **(ایران در رتبه دوازدهم)**

مهمترین اقلام وارداتی ایران از گرجستان در سال 2019:

چدن، آهن و فولاد (14.5 میلیون دلار)
گوشت و احشای خوراکی (12.4 میلیون دلار)
چوب و اشیای چوبی، زغال چوب (11.9 میلیون دلار)
رشته های سنتتیک یا مصنوعی (6.7 میلیون دلار)
کائوچو و اشیاء ساخته شده از کائوچو (4.6 میلیون دلار)
راکتورهای هسته ای، دیگ های بخار و آبگرم، ماشین آلات و وسایل مکانیکی، اجزاء و قطعات آنها (3.5 میلیون دلار)
محصولات دارویی (2.1 میلیون دلار)
توتون و تنباکو و بدل توتون و تنباکوی ساخته شده (1.8 میلیون دلار)
شیشه و مصنوعات شیشه ای (1.8 میلیون دلار)
مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از این مواد (1.5 میلیون دلار)

مجموع کل واردات ایران از گرجستان در سال 1397 حدود **69 میلیون دلار** بوده است که 0.16 درصد از کل واردات کشورمان محسوب می شود. این رقم نسبت به سال 1396 حدود **3.36 درصد افزایش** را نشان می دهد. (گمرک ایران هنوز آمار کامل و قطعی مربوط به سال 1398 را ارائه نکرده است) لازم به ذکر است گرجستان، در **رده چهارم** کشورهای صادرکننده به ایران قرار دارد.

مهمترین اقلام صادراتی ایران به گرجستان در سال 2019:

سوخت های معدنی، روغن های معدنی و محصولات حاصل از تقطیر آنها، مواد قیری، موم های معدنی (52.4 میلیون دلار)
چدن، آهن و فولاد (24.6 میلیون دلار)
محصولات سرامیکی (21.6 میلیون دلار)
مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از این مواد (16.3 میلیون دلار)
مصنوعات از چدن، آهن یا فولاد (13.9 میلیون دلار)
شیشه و مصنوعات شیشه ای (10.1 میلیون دلار)
نمک، گوگرد، خاک و سنگ، گچ، آهک و سیمان (4.8 میلیون دلار)
راکتورهای هسته ای، دیگ های بخار و آبگرم، ماشین آلات و وسایل مکانیکی، اجزاء و قطعات آنها (4.4 میلیون دلار)
محصولات شیمیایی غیر آلی، ترکیبات آلی یا غیر آلی فلزات گرانبها، عناصر رادیواکتیو، فلزات خاک های کمیاب و ایزوتوپ ها (4.3 میلیون دلار)
مس و مصنوعات از مس (3.2 میلیون دلار)

مجموع کل صادرات غیرنفتی ایران به گرجستان در سال 1397 برابر با **162 میلیون دلار** بوده است که 0.36 درصد از کل صادرات کشورمان محسوب می شود. این رقم نسبت به سال 1396 حدود **77 درصد افزایش** را نشان می دهد. (گمرک ایران هنوز آمار کامل و قطعی مربوط به سال 1398 را ارائه نکرده است) لازم به ذکر است گرجستان، در **رده بیست و پنجم** کشورهای عمده مقصد صادرات ایران قرار دارد.

مهمترین اقلام وارداتی گرجستان از جهان در سال 2019:

سوخت های معدنی، روغن های معدنی و محصولات حاصل از تقطیر آنها، مواد قیری، موم های معدنی (1 میلیارد و 293 میلیون دلار)
وسایل نقلیه زمینی غیر از نوافل روی خط راه آهن یا تراموا و اجزاء و قطعات و متفرعات آنها (920 میلیون دلار)
راکتورهای هسته ای، دیگ های بخار و آبگرم، ماشین آلات و وسایل مکانیکی، اجزاء و قطعات آنها (862 میلیون دلار)
سنگ فلز، جوش و خاکستر (630 میلیون دلار)
ماشین آلات و دستگاه های برقی و اجزاء و قطعات آنها، دستگاه های ضبط و پخش صوت، دستگاه های ضبط و تصویر تلویزیونی، اجزاء و قطعات و متفرعات این دستگاه ها (613 میلیون دلار)
محصولات دارویی (409 میلیون دلار)
مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از این مواد (300 میلیون دلار)
مصنوعات از چدن، آهن یا فولاد (260 میلیون دلار)
چدن، آهن یا فولاد (195 میلیون دلار)
میل، میل های طبی-جراحی، اسباب تختخواب و همانند، چراغ و وسایل روشنایی، چراغ های تبلیغاتی، علائم نورانی، تابلوهای نورانی راهنما، ساختمان های پیش ساخته (167 میلیون دلار)

حجم کل تجارت ایران و گرجستان در سال 1397 حدود **230 میلیون دلار** بوده است. تراز تجاری 93 میلیون دلار به نفع ایران بوده است.

حجم کل تجارت گرجستان با جهان در سال 2019 حدود 12.8 میلیارد دلار بوده است که سهم ایران از این تجارت تنها 1.79 درصد است. میزان واردات گرجستان در سال 2019 حدود 9.1 میلیارد دلار بوده است که سهم ایران از این میزان 1.79 درصد است.

مسئولیت کمیسیون همکاری های مشترک تجاری و اقتصادی جمهوری اسلامی ایران و گرجستان، از طرف ایرانی **وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ایران** (در حال حاضر جناب آقای **شریعتمداری**) می باشد.

تاریخ برگزاری آخرین اجلاس کمیسیون مشترک تجاری و اقتصادی جمهوری اسلامی ایران و گرجستان، 1396/07/18 بوده است.

کشاورزی و دامپروری در گرجستان

تهیه شده توسط آقای محمدرضا قربانیان، کارشناس اقتصادی سرکنسولگری ایران در باتومی)

مقدمه:

کشور گرجستان دلیل داشتن شرایط آب و هوایی مناسب، از پتانسیل لازم برای توسعه و گسترش کشاورزی و تولید محصولات متنوع برخوردار می باشد. کشت و کار بیشتر محصولات کشاورزی و باغی در این کشور امکان پذیر بوده و با توجه به تنوع آب و هوایی و سرزمینی، بستری مناسب برای کاشت محصولاتی از قبیل گندم، جو، ذرت، چای، و مرکبات فراهم می باشد که در این بین، انگور از قدیم شرایط ایده آل تری داشته و یکی از مهمترین تولیدات زراعی پررونق در این کشور به شمار می رود که عموماً رده اول یا دوم تولیدات کشاورزی را به خود اختصاص می دهد.

کشاورزی

الف) میزان تولید در سال 2019

1- محصولات پایه (غلات)

- میزان تولید گندم 102.5 هزار تن (با 4.3 درصد کاهش نسبت به مدت مشابه سال قبل)
- میزان تولید جو 54.4 هزار تن (با 5.7 درصد کاهش نسبت به سال قبل)
- میزان تولید ذرت 205.9 هزار تن (با 6 درصد افزایش نسبت به سال قبل)

2- دیگر محصولات

- سیب زمینی 208.6 هزار تن (12.2 درصد کاهش نسبت به سال قبل)
- سبزیجات 162.1 هزار تن (14 درصد افزایش نسبت به سال قبل)

ب) میزان برداشت در سال 2019

میانگین برداشت غلات و سبزیجات

- 1- گندم 2.3 تن در هکتار
- 2- جو 2.1 تن در هکتار
- 3- ذرت 2.8 تن در هکتار
- 4- سیب زمینی 11.6 تن در هکتار
- 5- سبزیجات 10.1 تن در هکتار

مناطق زیر کشت سالانه محصولات

- سطح زیر کشت بهاره و زمستانه مجموعاً 206.6 هزار هکتار (شامل 55.4 هزار هکتار محصولات زمستانی و 151.2 هزار هکتار محصولات بهاره)

سطح زیر کشت از نظر نوع محصول

گندم 45.1 هزار هکتار، جو 27.2 هزار هکتار، سیب زمینی 17.9 هزار هکتار، سبزیجات 12.7 هزار هکتار و سایر محصولات 13.9 هزار هکتار. ذرت با رقمی معادل 74.9 هزار هکتار، بیشترین سهم را در سطح زیر کشت سالانه داشته است.

تولید محصولات دائمی

میوه های هسته دار حدود 38.6 هزار تن، آجیل 31.7 هزار تن، میوه های نیمه گرمسیری 20.4 هزار تن، مرکبات 64.4 هزار تن، دانه دار ها 52.1 هزار تن، مجموعاً با کاهش 44.2 درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل. در سال 2019 تولید انگور در گرجستان 295.6 هزار تن بوده که 13.8 درصد نسبت به سال گذشته افزایش داشت.

دامداری و دامپروری

تعداد دام و طیور (2020-2019)

گاو

973.5 هزار راس (با 1.9% افزایش نسبت به زمان مشابه در سال 2019)
از این تعداد، 461.4 هزار راس گاو شیری و گاو میش بوده است (با 1.5% افزایش نسبت به زمان مشابه در سال 2019)

گوسفند و بز

1.1 میلیون راس (با 4% کاهش نسبت به زمان مشابه در سال 2019)

خوک

168.3 هزار راس (با 3.7% کاهش نسبت به زمان مشابه در سال 2019)

مرغ/ماکیان

10.3 میلیون عدد (با 28.7% افزایش نسبت به زمان مشابه در سال 2019)

ملاحظات

کشور گرجستان به لحاظ تنوع آب و هوایی مساعد و زمینهای حاصلخیز و مراتع، مکان مناسبی برای کسب و کار در عرصه کشاورزی، دامپروری و صنایع وابسته می باشد. لکن مشکل عمده کشاورزی و دامپروری در گرجستان، تداوم فعالیت سنتی و عدم توسعه و مدرنیزه شدن است.

با توجه به اینکه در سال های اخیر در کشورمان مقوله کشت فراسرزمینی مورد توجه قرار گرفته است، گرجستان شرایط طبیعی و امکان بالقوه را برای این منظور داراست. بنابراین اصولاً زمینه برای فعالان عرصه کشاورزی و دامپروری کشورمان جهت سرمایه گذاری و فعالیت تولیدی (بطور مستقل یا با مشارکت طرف های ثالث غیر ایرانی) وجود دارد، **به**

شرطی که دولت گرجستان:

به ایرانیان اقامت (ترجیحاً بلندمدت) اعطاء کند.

سرمایه ایرانیان را چه به لحاظ اعطای اقامت یکساله و بیشتر با امکان تمدید آن و چه از نظر ارائه تسهیلات و مشوق های اقتصادی تضمین نماید. شرایط ویژه ای را برای شرکت های ایرانی معتبر و دارای توان و تجربیات داخلی و بین المللی علاقه مند به سرمایه گذاری در گرجستان، در نظر بگیرد.

اما با نبود شرایط فوق و تغییر قوانین و مقررات اقامتی و سخت گیری و محدودیت های اعمال شده در سنوات اخیر، در شرایط حاضر سرمایه گذاری کلان و بلندمدت در این کشور توصیه نمی شود.

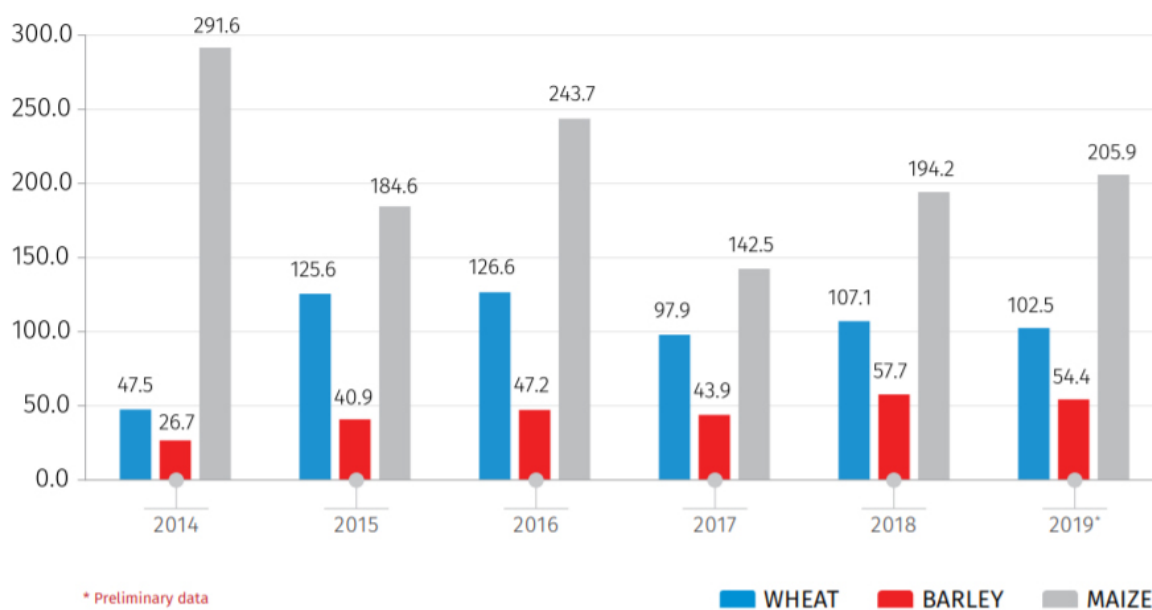
ملحقات:

نمودارهای بررسی نتایج سالانه محصولات زراعی و دامی در سال های 2014-2019

نمودار شماره 1) تولید گندم، جو و غلات

(هزار تن)

PRODUCTION OF WHEAT, BARLEY AND MAIZE IN 2014-2019
(THS. TONS)

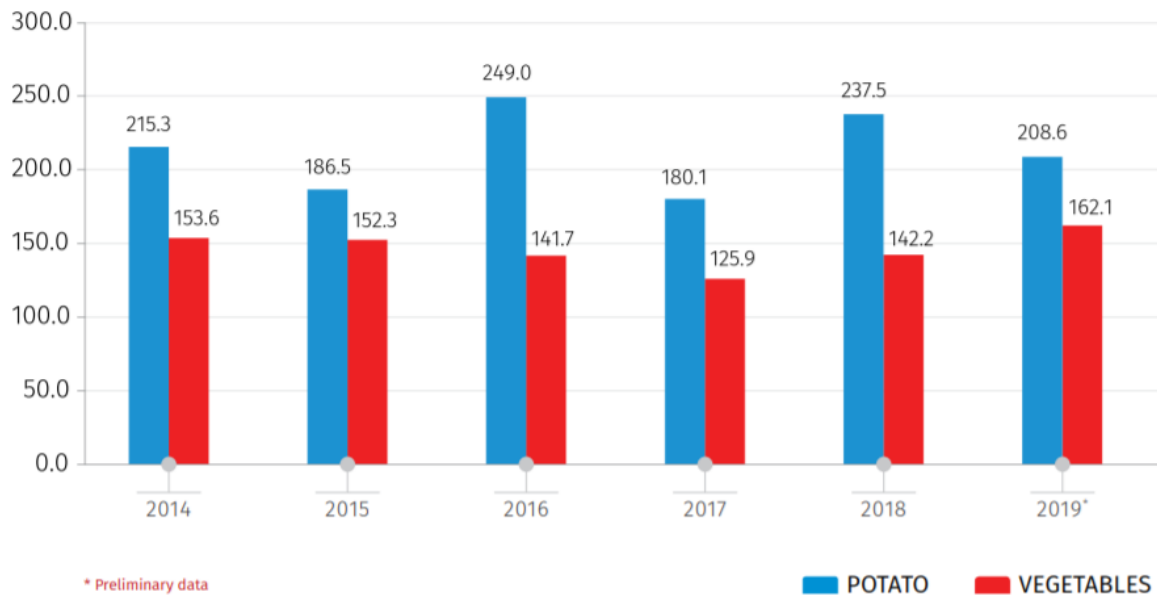

نمودار شماره 2) تولید سیب زمینی و سبزیجات

(هزار تن)

16.04.2020

PRODUCTION OF POTATO AND VEGETABLES IN 2014-2019
(THS. TONS)

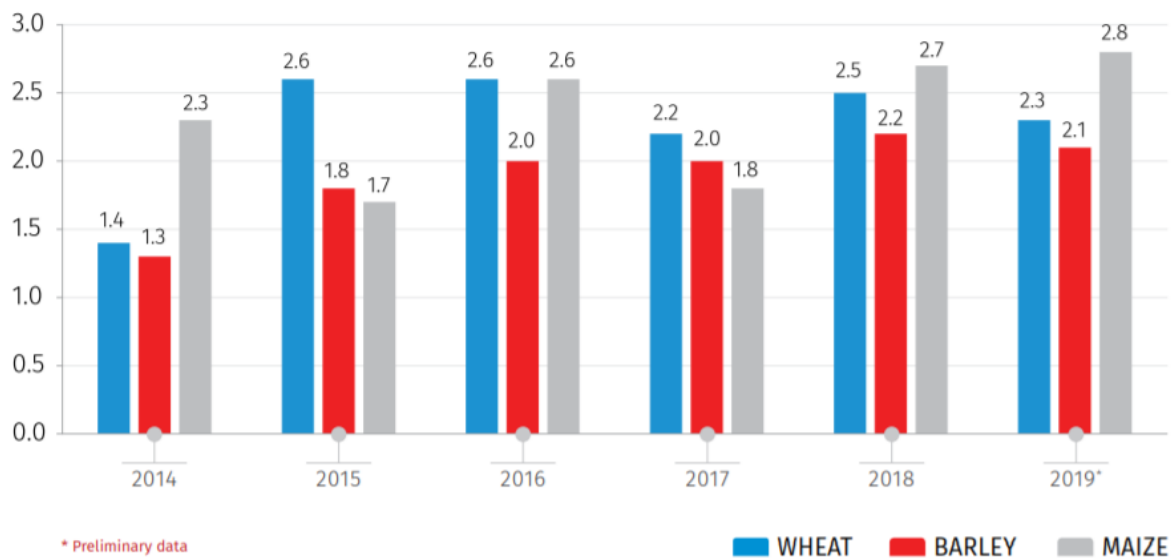
نمودار شماره 3) میانگین برداشت گندم، جو و ذرت

(تن در هکتار)

NATIONAL STATISTICS OFFICE OF GEORGIA

16.04.2020

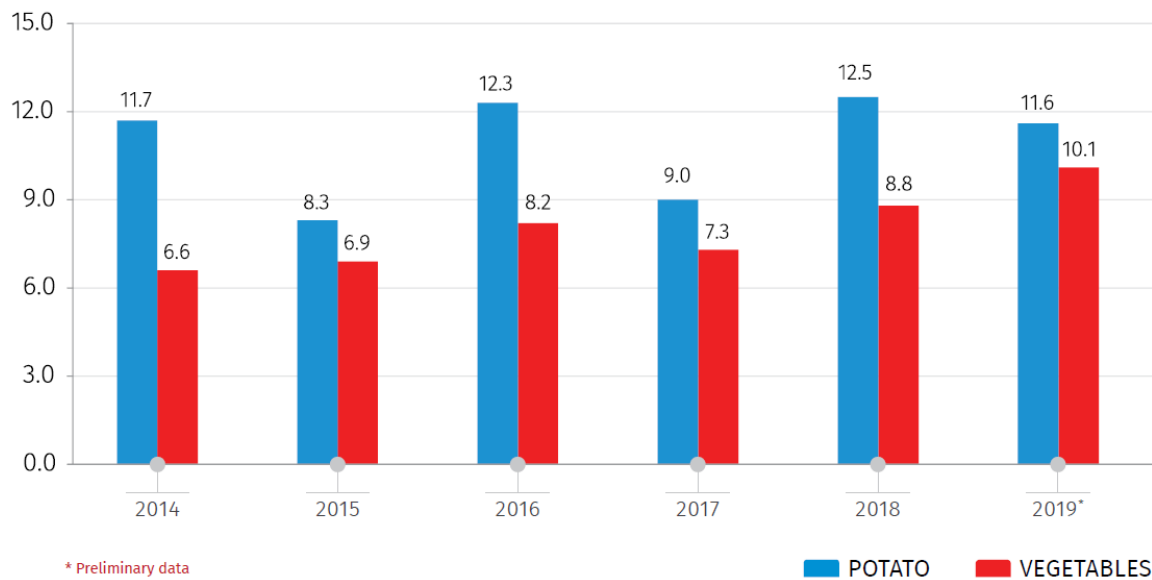
AVERAGE YIELD OF WHEAT, BARLEY AND MAIZE IN 2014-2019
(TONS/HA)

نمودار شماره 4) میانگین برداشت سیب زمینی و سبزیجات

(تن در هکتار)

AVERAGE YIELD OF POTATO AND VEGETABLES IN 2014-2019
(TONS/HA)

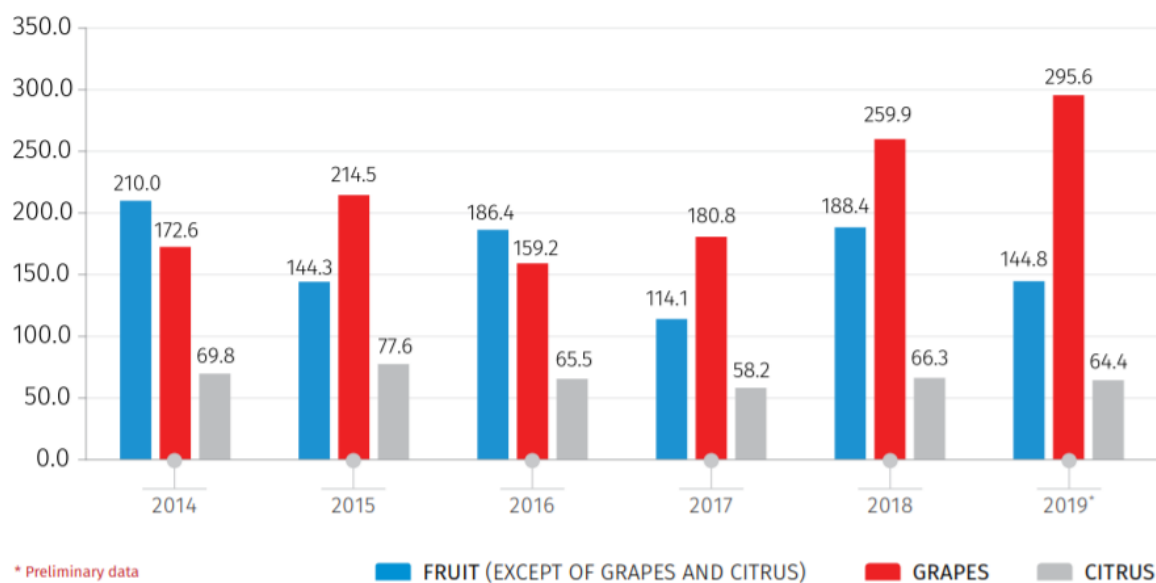

نمودار شماره 5) تولید محصولات دائمی

(هزارتن)

PRODUCTION OF PERMANENT CROPS IN 2014-2019

(THS. TONS)

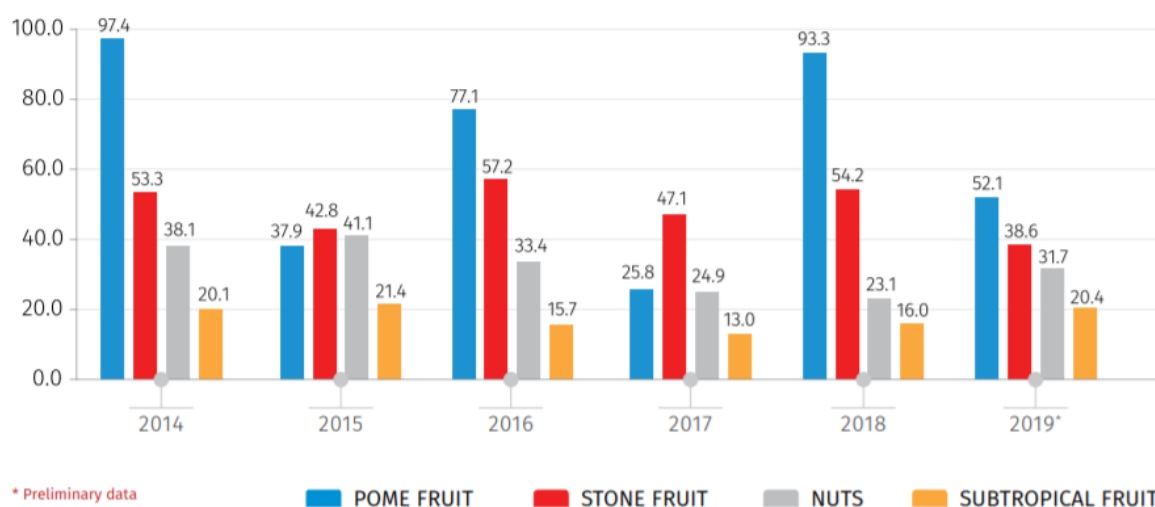

نمودار شماره 6) تولید میوه های هسته/دانه دار، میوه های با پوست سخت، آجیلی و میوه های نیمه گرمسیری

(هزارتن)

16.04.2020

PRODUCTION OF POME FRUIT, STONE FRUIT, NUTS AND SUBTROPICAL FRUIT IN 2014-2019 (THS. TONS)

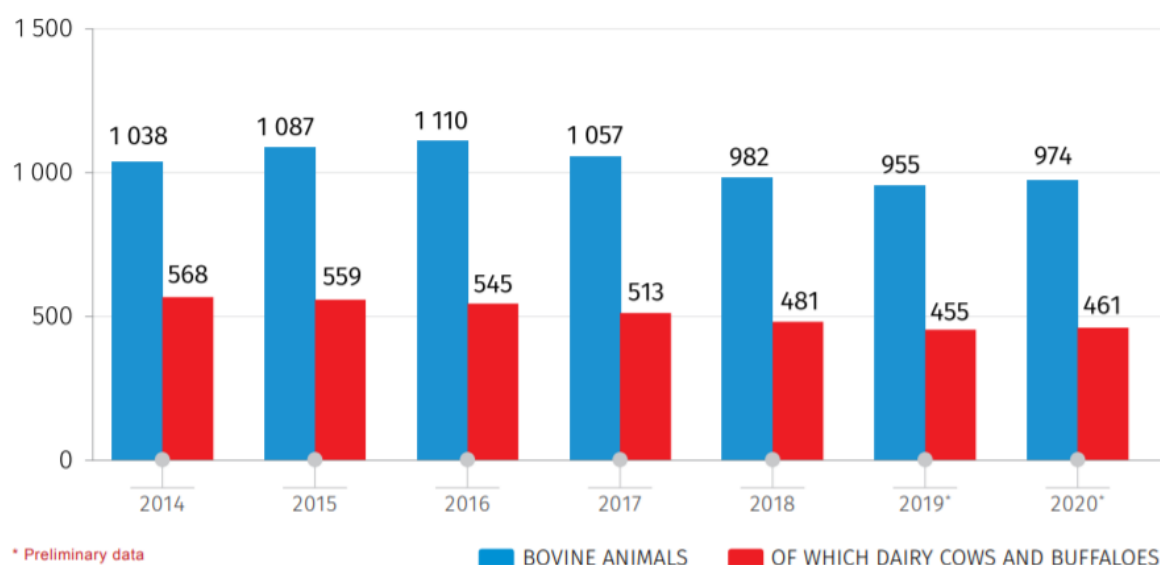

نمودار شماره 7) تعداد/راس گاو، گوسفند و بز، خوک و طیور

(هزار راس)

the end of the I quarter of 2014-2020.

NUMBER OF BOVINE ANIMALS BY THE END OF THE I QUARTER OF 2014-2019 (THS. HEADS)

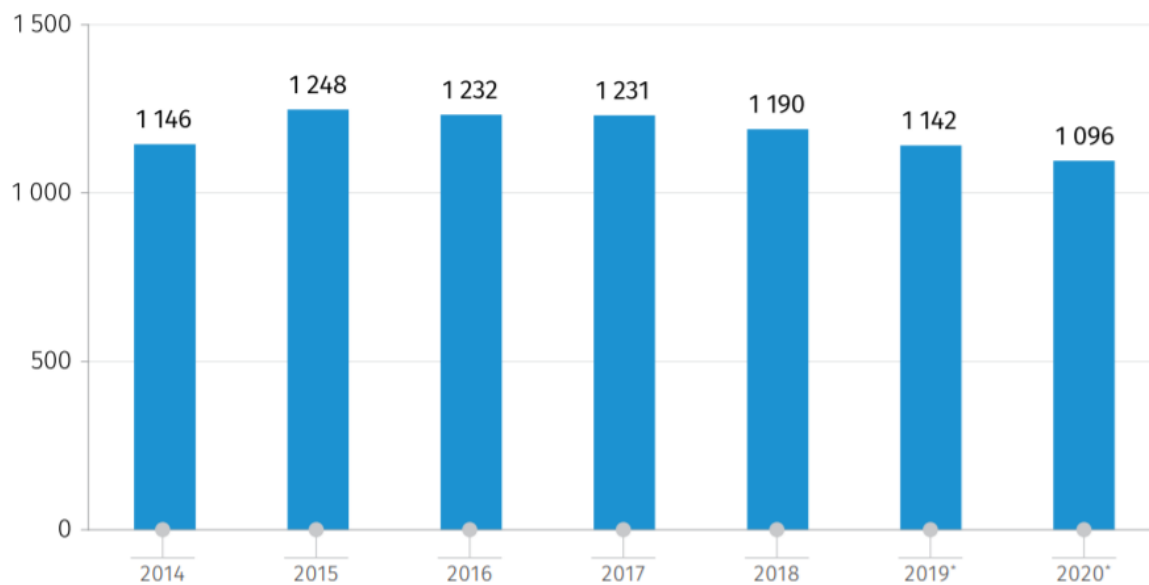

نمودار شماره 8) تعداد گوسفند و بز

(هزار راس)

20.05.2020

NUMBER OF SHEEP AND GOATS BY THE END OF THE I QUARTER OF 2014-2020
(THS. HEADS)

* Preliminary data

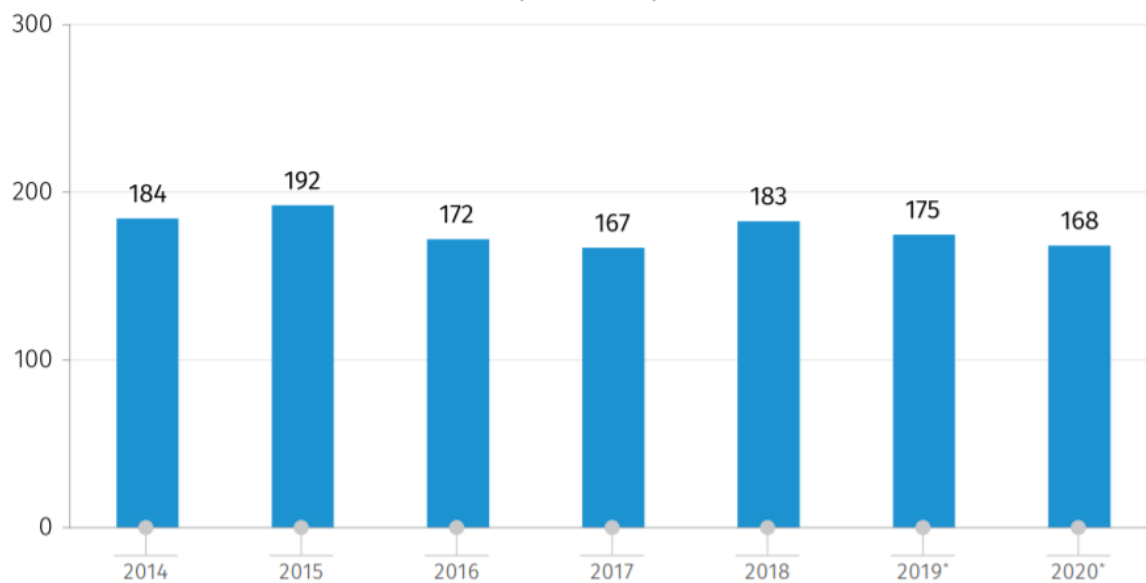
NUMBER OF PIGS BY THE END OF THE I QUARTER OF 2014-2020
(THS. HEADS)

نمودار شماره 9) تعداد خوک

(هزار راس)

NUMBER OF PIGS BY THE END OF THE I QUARTER OF 2014-2020

(THS. HEADS)

*Preliminary data

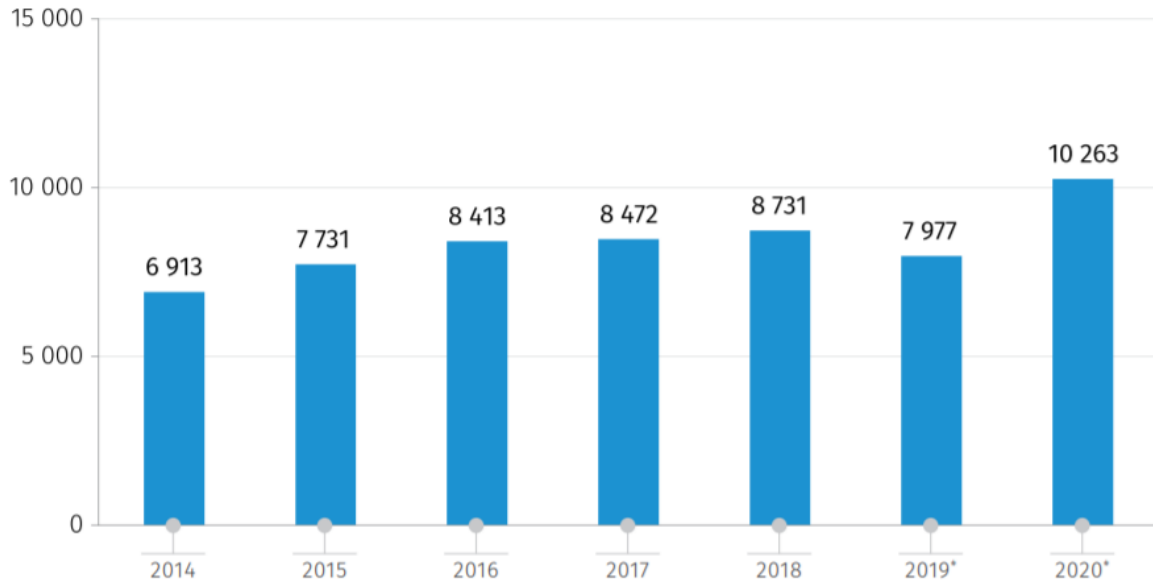
www.geostat.ge

info@geostat.ge

نمودار شماره 10) تعداد مرغ و طیور

(هزار راس)

NUMBER OF POULTRY BY THE END OF THE I QUARTER OF 2014-2020
(THS. HEADS)

* Preliminary data

گرجستان پل ارتباطی مناطق پیرامونی و فرامنطقه ای، فرصت ها و ظرفیت های لجستیکی

کشور گرجستان با برخورداری از موقعیت جغرافیایی و بسترهای مناسب طبیعی بعنوان نقطه اتصال مطمئن دریایی و زمینی برای توسعه تجارت منطقه ای بویژه پل ارتباطی با ناحیه قفقاز و مناطق آسیای مرکزی به شمار می رود. موقعیت جغرافیایی استراتژیک گرجستان این امکان را دارد تا به عنوان یک نقطه اتصال و گره حمل و نقل حیاتی بین المللی جنوب - شمال و شرق و غرب (منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا، جنوب و جنوب شرق به / از غرب، اروپا به / از قفقاز و آسیا از طریق کریدور میانه و روسیه) ایفای نقش نماید که این امر یقیناً مستلزم همکاری و هماهنگی کشورهای همجوار بویژه ترکیه (به لحاظ داشتن مرزهای مشترک دریایی و زمینی) می باشد. موقعیت مکانی و محیط پیرامونی منحصر بفرد این کشور (همجواری با روسیه و آسیای مرکزی، اروپا و آسیا) پتانسیل بالقوه ای برای پیشرفت این کشور است. با این وجود، گرجستان به لحاظ ساختاری، کاستی های زیادی دارد که برای توسعه یافتگی و بهره مندی از ظرفیت های خود و محیط منطقه ای و بین المللی لزوماً نیازمند تدوین راهبرد نوین و استراتژی کارآمد و پایدار، جلب همکاری های بین المللی و جذب سرمایه گذاری خارجی برای استفاده بهینه از فرصت ها و بهبود وضعیت موجود و تحول و پیشرفت صنعتی می باشد. زیرا این کشور با سابقه وابستگی به ساختار کمونیستی و تداوم آثار و عواقب آن در لایه های اقتصاد و اجتماع، قادر به ایجاد دگرگونی نیست. حتی تلاش های صورت گرفته بعد از استقلال (1991) و تحولات پس از آن برای نزدیکی به غرب و ادغام در اتحادیه اروپا و برخورداری از استانداردهای غربی و مزایای آن نیز تاکنون به نتایج کاملی نائل نشده است.

اما، در صورت ایجاد تغییرات زیربنایی و برنامه ریزی توسعه محور، گرجستان می تواند علاوه بر محوریت ارتباطی در حمل و نقل دریایی و زمینی، به یک مقصد تجاری، لجستیک، تولید و سرویس های خدماتی تبدیل شده و مورد توجه خاص مناطق پیرامونی و کشورهای دوردست از قبیل چین، آمریکا و دیگر کشورهای صنعتی و تجاری قرار گیرد. ظرفیت کم نظیری از قبیل محوریت حمل و نقل بین کشورهای غربی و مناطق قفقاز و آسیای مرکزی (با جمعیتی حدود 160 میلیون نفر و ارزش اقتصادی 800 میلیارد دلاری) فرصت فوق العاده ای است که گرجستان می تواند هوشمندانه از آن به نحو احسن برخوردار گردد.

دولتمردان گرجستان با درک اهمیت موقعیت های دریایی و ساحلی این کشور و توسعه بنادر مهم باتومی و پوتی و تسریع در ساخت بندر جدید آنالکلیا، می توانند علاوه بر افزایش توان ارتباطی، تجاری و ارائه خدمات بیشتر، به منظور افزایش درآمد ملی، زمینه های پیشرفت و همکاری های بیش از پیش منطقه ای و بین المللی را در این کشور فراهم نمایند. علاوه بر اقدامات داخلی، جذب امکانات و تدارکات طرف های ثالث بین المللی و جلب شرکت های خارجی جهت فعالیت در بخش های حمل و نقل و لجستیک، جابجایی کالا و انبارداری، مونتاژ، تولید و توزیع حائز اهمیت است. چراکه در میان مدت، این امر می تواند در تولید و انتقال فعالیت های منطقه ای شرکت های چند ملیتی به گرجستان و از آنجا به مقاصد دیگر گسترش یابد.

اهتمام به زیرساخت نرم افزاری از قبیل (مشاوره بین المللی، کیفیت و استاندارد، رعایت مقررات بین المللی، ایجاد مرکز مدیریت واحد و یکپارچه و متمرکز به منظور حذف یا کاهش بوروکراسی اداری، تامین و تضمین سرمایه گذاری، اعطای مشوق های مالی و مالیاتی و ارائه خدمات مراقبتی و حفاظتی و غیره) توأم با سرمایه گذاری در زیرساخت های سخت افزاری (تعمیق و توسعه بنادر، نوسازی راه آهن، جاده و فرودگاه) و ایجاد پارک های فناوری، محیط های صنعتی و لجستیکی مدرن توسط مجریان برجسته بین المللی، با مشارکت فعال شرکت های مهم خارجی، می تواند گرجستان را به عنوان سکوی توسعه لجستیکی، حمل و نقل و تجارت تبدیل نماید. این امر نه تنها منجر به تقویت اتصال و

ارتباط گرجستان با خارج خواهد شد، بلکه به ادغام آن در اقتصادهای محلی و منطقه ای نیز خواهد انجامید.

در حال حاضر جذابیت گرجستان برای شرکت های بین المللی، یک سویه و تنها از منظر ارزانی و مقرون به صرفه بودن به لحاظ حقوق و دستمزد پایین، سرزمین آزاد و مشوق های مالیاتی بوده که تاثیر چندانی در اقتصاد ملی این کشور ندارد.

یکی از کشورهایی که از این شرایط گرجستان و بنادر آن بهره کافی می برد، ایالات متحده آمریکا می باشد. زیرا گرجستان نقش اصلی را به عنوان یک کریدور ترانزیتی و صادراتی برای تجارت آمریکا با منطقه قفقاز و آسیای مرکزی ایفا می کند. بعنوان نمونه، طبق ارزیابی موسسه بین المللی Moffatt & Nichol، در سال 2017 تا 2018 تراز تجاری (غیر از نفت و انرژی) بین آمریکا و آسیای مرکزی در تناژ برابر با 250 هزار تن (150 هزار تن صادرات از آمریکا و 100 هزار تن واردات به آمریکا) با ارزشی بالغ بر 1 میلیارد دلار بوده که از این میزان 61 درصد از طریق گرجستان و عمدتاً با استفاده از بنادر آن به بازارهای آسیای مرکزی منتقل شده است.

بنابراین، گرجستان برای شرکت های آمریکایی و اتحادیه اروپا فرصت بی مانندی است تا با استفاده از قلمرو دریایی و زمینی آن و عملیات و لجستیک مقرون به صرفه، از این کشور به عنوان سکویی برای گسترش تجارت و صادرات محصولات خود به بازارهایی با جمعیت بیش از چندصد میلیون نفر استفاده نمایند. در این میان، موافقت نامه تجارت آزاد گرجستان با اتحادیه اروپا، انجمن تجارت آزاد اروپا، منطقه آسیای مرکزی، ترکیه، اوکراین، چین و هنگ کنگ و معافیت از پرداخت عوارض وارداتی، این پروسه را تسهیل و سودآور می نماید.

اما آنچه که برای خود کشور گرجستان اهمیت دارد این است که دولتمردان آن برای توسعه و شکوفایی این کشور و استفاده حداکثری از امکانات خدادادی و طبیعی در جهت تقویت صنعت و اقتصاد ملی، بایستی با اتکا به عوامل ارزنده موقعیت جغرافیایی منحصر بفرد و ظرفیت های سرزمینی (دریایی و زمینی)، اقدامات مقتضی سیاسی و اقتصادی را بعمل آورند تا ضمن ایفای نقش ارتباطی بین کشورها، خود نیز بهره وری ملی کافی را حاصل نمایند.